

I

(Ανακοινώσεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Ιουνίου 2002

για τη διά βίου μάθηση

(2002/C 163/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι μέσα απαραίτητα για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, της ενεργού άσκησης της ιδιότητας του πολίτη, της προσωπικής και επαγγελματικής ολοκλήρωσης, καθώς και της προσαρμοστικότητας και της απασχολησιμότητας. Η διά βίου μάθηση διευκολύνει την ελεύθερη κινητικότητα των ευρωπαϊών πολιτών και επιτρέπει την επίτευξη των στόχων και των φιλοδοξιών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή να καταστούν περισσότερο ευήμερες, ανταγωνιστικές, ανεκτικές και δημοκρατικές). Θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα σε όλους να αποκτήσουν τις απαιτούμενες γνώσεις προκειμένου να συμμετέχουν ως ενεργοί πολίτες στην κοινωνία της γνώσης και στην αγορά εργασίας.
- (2) Η δράση που προβλέπεται στο παρόν ψήφισμα τηρεί το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 14, το οποίο δηλώνει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην παιδεία καθώς και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και τη συνεχή κατάρτιση.
- (3) Κατά το τέλος του 1996, ευρωπαϊκού έτους για τη διά βίου μάθηση, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με μια στρατηγική διά βίου μάθησης, όπου απαριθμούνται ορισμένες βασικές αρχές για μια στρατηγική στον τομέα της διά βίου μάθησης⁽¹⁾.
- (4) Το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο τον Νοέμβριο του 1997 εισήγαγε στις κατευθυντήριες γραμμές του για την απασχόληση, ως πρωταρχικής σημασίας ζητήματα, την αυξημένη απασχολησιμότητα και την ικανότητα προσαρμογής μέσω της κατάρτισης, και, έκτοτε, η διά βίου μάθηση έχει καταστεί οριζόντιος στόχος της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.
- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας, τον Μάρτιο του 2000, όρισε για την Ευρωπαϊκή Ένωση το στρατηγικό στόχο να γίνει η δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, στόχο ο οποίος περιλαμβάνει βασικά στοιχεία όπως η ανάπτυξη της δια βίου μάθησης για όλους.
- (6) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα, τον Ιούνιο του 2000, κάλεσε τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, να προσδιορίσουν συνεκτικές στρατηγικές και πρακτικά μέτρα για την προώθηση της διά βίου μάθησης, και να την καταστήσουν προσιτή σε όλους. Αυτό επιβεβαιώθηκε τον Μάρτιο του 2001 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης. Ταυτόχρονα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα επανέλαβε την ανάγκη να προωθηθεί η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και να αξιοποιηθεί το πλήρες δυναμικό της δημόσιας και της ιδιωτικής χρηματοδότησης.
- (7) Το Συμβούλιο (Παιδεία) έδωσε τη γνώμη του όσον αφορά τη δέσμη για την απασχόληση, κατά τη σύνοδό του στις 29 Νοεμβρίου 2001, τονίζοντας το ρόλο της διά βίου μάθησης ως σαφούς προτεραιότητας των εθνικών πολιτικών στον τομέα της απασχόλησης.
- (8) Μια έκθεση με θέμα τη διά βίου μάθηση υποβλήθηκε στους υπουργούς Παιδείας της Ένωσης και των υποψηφίων χωρών κατά τη διάσκεψή τους στη Ρίγα, τον Ιούνιο του 2001. Κατά τη συνάντηση αυτή, οι υπουργοί έδωσαν εντολή να εκπονηθεί έκθεση συνέχειας με τίτλο «Ποιοτικοί δείκτες για τη δια βίου μάθηση», η οποία θα υποβληθεί στη σύνοδο των υπουργών Παιδείας στη Μπρατισλάβα, τον Ιούνιο του 2002.
- (9) Η έγκριση, τον Φεβρουάριο του 2001, της έκθεσης του Συμβουλίου με τίτλο «Στόχοι των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης» και η θέσπιση, τον Φεβρουάριο του 2002, του προγράμματος εργασίας για την παρούσα δεκαετία, όσον αφορά τη συνέχεια που θα δοθεί στην έκθεση αυτή, συνιστούν σημαντικό βήμα για την προώθηση της δέσμευσης να εκσυγχρονισθούν και να βελτιωθούν ποιοτικά τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών.
- (10) Τα συμπεράσματα⁽²⁾ που ενέκρινε το Συμβούλιο (Παιδεία/Νεολαία) της 14ης Φεβρουαρίου 2002 δέχθηκαν ευνοϊκά τις προτάσεις της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής με τίτλο «Μια νέα πνοή για την ευρωπαϊκή Νεολαία» να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη ειδικές πτυχές που αφορούν τη νεολαία σε άλλες κοινοτικές δράσεις όπως η διά βίου μάθηση.

⁽¹⁾ ΕΕ C 7 της 10.1.1997, σ. 6.⁽²⁾ ΕΕ C 119 της 22.5.2002, σ. 6.

(11) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, τον Μάρτιο του 2002, πεπεισμένο ότι η δια βίου μάθηση αποτελεί τομέα προτεραιότητας της στρατηγικής της Λισαβόνας, ζήτησε την έκδοση ψηφίσματος σχετικά με τη διά βίου μάθηση πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης, που θα λαμβάνει υπόψη την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, μολονότι η Ευρώπη αποτελεί σημείο αναφοράς σε πολλούς τομείς και έχει την αποδεδειγμένη ικανότητα να μετατρέπει τις ιδέες σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση εξακολουθεί να μην αποτελεί πραγματικότητα για πολλούς πολίτες.

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η δια βίου μάθηση πρέπει να καλύπτει τη μάθηση από την προσχολική ηλικία έως την περίοδο μετά τη συνταξιοδότηση, καθώς και όλο το φάσμα των επίσημων, των ανεπίσημων και των άτυπων μορφών μάθησης. Εξάλλου, ως δια βίου μάθηση πρέπει να νοηθεί κάθε δραστηριότητα μάθησης που αναλαμβάνεται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, με στόχο τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων σε μια προοπτική ανάπτυξης του ατόμου, του πολίτη, καθώς και σε κοινωνική ή/και συνδεόμενη με την απασχόληση προοπτική. Τέλος, στη συνάρτηση αυτή πρέπει να ακολουθούνται οι ακόλουθες αρχές: το άτομο ως υποκείμενο μάθησης, επισημαίνοντας τη σημασία μιας γνήσιας ισότητας ευκαιριών, και η ποιότητα της μάθησης,

ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της συμβολής του τομέα της νεολαίας για τον προσδιορισμό συνολικών και συνεκτικών στρατηγικών διά βίου μάθησης, υπογραμμίζοντας την αξία των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης στο χώρο της νεολαίας και ορίζοντας τις προτεραιότητες για τη διά βίου μάθηση στο πλαίσιο αυτό,

ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ για την ανακοίνωση της Επιτροπής, του Νοεμβρίου του 2001, με τίτλο «Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης», που βασίζεται στο υπόμνημα για τη διά βίου μάθηση, του Νοεμβρίου του 2000 και τις συμβολές που προέκυψαν από μια ευρεία διαβούλευση σχετικά με το έγγραφο αυτό, η οποία πραγματοποιήθηκε σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Εξάλλου, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η ανακοίνωση αυτή καθιερώνει τη διά βίου μάθηση ως μία από τις κατευθυντήριες αρχές στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και αναγνωρίζει τη συνάφεια των βάσεων για την κατάστρωση στρατηγικών όσον αφορά τη διά βίου μάθηση καθώς και τις προτεραιότητες δράσης που επισημαίνονται στην ανακοίνωση,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ:

1. ότι η σύγκλιση μεταξύ της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης» και του προγράμματος επακόλουθων εργασιών για τους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να προωθηθεί, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική και συνεκτική στρατηγική για την εκπαίδευση και την κατάρτιση·
2. ότι η διά βίου μάθηση θα πρέπει να ενισχυθεί με δράσεις και πολιτικές που θα εκπονηθούν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την απασχόληση, του σχεδίου δράσης για τις δεξιότητες και την κινητικότητα, των κοινοτικών προγραμμάτων Σωκράτης, Leonardo da Vinci και Νεολαία, της πρωτοβουλίας της ηλεκτρονικής μάθησης, καθώς και στις δράσεις έρευνας και καινοτομίας, μεταξύ άλλων,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα ακόλουθα:

- δυνατότητες πρόσβασης όλων στις ευκαιρίες για διά βίου μάθηση, ανεξαρτήτως ηλικίας, μεταξύ άλλων με στοχοθετημένες ειδικές δράσεις για τα πλέον μειονεκτούντα πρόσωπα, για όσους δεν μετέχουν στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και για τους μετανάστες, ως μέσο διευκόλυνσης της κοινωνικής τους ένταξης,
- παροχή ευκαιριών για την απόκτηση ή/και την αναπροσαρμογή βασικών δεξιοτήτων, περιλαμβανομένων των νέων βασικών δεξιοτήτων όπως οι δεξιότητες ΤΠ, οι ξένες γλώσσες, η τεχνολογική κουλτούρα, το επιχειρηματικό πνεύμα και οι κοινωνικές δεξιότητες,
- κατάρτιση, πρόσληψη και ενημέρωση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών για την ανάπτυξη της δια βίου μάθησης,
- πραγματική επικύρωση και αναγνώριση των τυπικών προσόντων καθώς και των ανεπίσημων και των άτυπων μορφών μάθησης, μεταξύ χωρών και εκπαιδευτικών τομέων, μέσω της αυξημένης διαφάνειας και της βελτιωμένης διασφάλισης της ποιότητας,
- υψηλής ποιότητας και ευρέως προσελάσιμη, απευθυνόμενη ειδικά σε ομάδες — στόχους, ενημέρωση, καθοδήγηση και προσανατολισμός όσον αφορά τις δυνατότητες δια βίου μάθησης και τα οφέλη εξ αυτών,
- ενθάρρυνση της εκπροσώπησης οικείων τομέων, περιλαμβανομένου του τομέα της νεολαίας, σε υπάρχοντα ή μελλοντικά δίκτυα και δομές που ενεργοποιούνται στο χώρο αυτό,

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ ΤΟΥΣ:

1. να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν συνολικές και συνεκτικές στρατηγικές οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις αρχές και τα δομικά στοιχεία που προσδιορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής και συνεπάγονται τη συμμετοχή όλων των ενεχομένων παραγόντων, ιδίως δε των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών και περιφερειακών αρχών·
2. σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, να κινητοποιήσουν τους πόρους για την υλοποίηση των στρατηγικών αυτών και για την προώθηση της δια βίου μάθησης για όλους:
  - θέτοντας στόχους για αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους, περιλαμβανομένης της διά βίου μάθησης, και χρησιμοποιώντας κατά τον καλύτερο τρόπο τους διαθέσιμους πόρους,
  - αναπτύσσοντας πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων στη μάθηση,

— εξετάζοντας τη δυνατότητα μιας πιο στοχοθετημένης χρήσης των κοινοτικών χρηματοδοτικών πόρων, περιλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων·

3. να προωθήσουν τη μάθηση στον τόπο εργασίας, σε συνεργασία με ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και με τους κοινωνικούς εταίρους·
4. να βελτιώσουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών που ασχολούνται με τη δια βίου μάθηση, ώστε να αποκτήσουν τις απαιτούμενες διδακτικές δεξιότητες για την κοινωνία της γνώσης, προωθώντας έτσι, μεταξύ άλλων στόχων, τη γενική πρόσβαση στην εκμάθηση γλωσσών, την πρόσβαση όλων στις τεχνολογίες των πληροφοριών και της επικοινωνίας, και την αυξημένη συμμετοχή σε επιστημονικές και τεχνικές σπουδές·
5. να ενθαρρύνουν τη συνεργασία και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την επικύρωση των αποτελεσμάτων της μάθησης, που έχει κρίσιμη σημασία για τη διασύνδεση της επίσημης, της ανεπίσημης και της άτυπης μάθησης και, επομένως, αποτελεί προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου δια βίου μάθησης·
6. να αναπτύξουν ειδικά απευθυνόμενη σε ομάδες-στόχους ενημέρωση, καθοδήγηση και προσανατολισμό, μεταξύ άλλων με την παροχή των κατάλληλων εργαλείων που καθιστούν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και εργασίας·
7. να αναπτύξουν στρατηγικές για τον εντοπισμό και την αύξηση της συμμετοχής ομάδων που αποκλείονται από την κοινωνία της γνώσης λόγω χαμηλού επιπέδου των βασικών δεξιοτήτων·
8. να βελτιώσουν την ενεργό συμμετοχή όλων, περιλαμβανομένων των νέων, στη δια βίου μάθηση,

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. να προωθήσει και να συντονίσει, σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο και κατά ολοκληρωμένο και συγκλίνοντα τρόπο, τις δράσεις που απορρέουν από την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης», μέσω του προγράμματος επακόλουθων εργασιών για τους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης,

άλλων κοινοτικών μέσων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση·

2. να προωθήσει ποιοτικά κίνητρα καθώς και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, προκειμένου να προαχθούν οι αποτελεσματικές επιδόσεις σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τις μορφές επίσημης, ανεπίσημης και άτυπης μάθησης, περιλαμβανομένης της οργάνωσης ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων σχετικά με τις καλές πρακτικές στον τομέα της δια βίου μάθησης·
3. να προωθήσει, σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, την αυξημένη συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με βάση τη διαφάνεια και τη διασφάλιση της ποιότητας, προκειμένου να αναπτυχθεί ένα πλαίσιο για την αναγνώριση των προσόντων, αξιοποιώντας τα επιτεύγματα της διαδικασίας της Μπολόνια και προάγοντας παρόμοια δράση στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης. Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να εξασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων γενικής και επαγγελματικής κατάρτισης και των άλλων ενδιαφερομένων στον τομέα αυτό·
4. να ενθαρρύνει δράσεις ενημέρωσης και προσανατολισμού, απευθυνόμενες ειδικά σε ομάδες-στόχους, που να προάγουν τη μεγαλύτερη πληροφόρηση σχετικά με δυνατότητες μάθησης και εργασίας ανά την Ευρώπη·
5. να προωθήσει τη συμμετοχή των υποψηφίων χωρών στην ανάπτυξη στρατηγικών δια βίου μάθησης·
6. να ενισχύσει τη συνεργασία με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον ΟΟΣΑ και την Unesco, στην ανάπτυξη πολιτικών και συγκεκριμένων δράσεων στον τομέα της δια βίου μάθησης·
7. να εκπονήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, έκθεση προόδου σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί στην ανακοίνωσή της καθώς και στο παρόν ψήφισμα πριν από το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2004,

ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προτείνουν συγκεκριμένες δράσεις για την υλοποίηση του περιεχομένου του παρόντος ψηφίσματος, με την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ όλων των βασικών παραγόντων, και εντός του πλαισίου της συνθήκης.